

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI 12

TSHIVENDĀ LUAMBO LWA U ENGEDZA LWA U THOMA (FAL)

BAMMBIRI LA VHUVHILI (P2)

LUHUHI/THAFAMUHWE 2011

MEMORANDAMU

MARAGA: 70

Memorandamu uyu u na masiatari a 15.

KHETHEKANYO YA A: NGANEA

U TSHILA NDI U VHONA – RN Maḍadzhe

MBUDZISO 1

ADENDAMU YA PHINDULO NDAPFU

(KHA HU SHUMISWE KHATHIHI NA RUBRIKI I RE MAGUMONI A MEMORANDAMU).

Maraga dza tshivhumbeo na luambo dzi avhelwe nga ṇḁila i tevhelaho:

- o Tshivhumbeo : (Mathomo, mutumbu, magumo) maraga 6
- o Luambo: maraga 4 dzo avhelwa nga ṇḁila hei:
 - Arali o wana mbuno dza 4 – 5 u wana maraga 4
 - Arali o wana mbuno dza 2 – 3 u wana maraga 3
 - Arali o wana mbuno dza 0 – 1 u wana maraga 2

Mulaedza muhulwane.

Mathomo

Puloto ndi ndunzhendunzhe ya mafhungo u bva mathomoni u swika hune bugu ya fhelela hone

Mutumbu

Puloto i na zwipiḁa hezwi:

Marangaphanda (mathomo mvulatswinga)

Muṇwali o ri sumbedza muanewa dendele. Ndi Mpho. Thaidzo yawe ya u funana na Maria yo mbo ḁi sumbedzwa henefha mathomoni. Fhethuvhupo na tshifhinga zwo bviselwa khagala henefho mathomoni. Ndi vhuongeloni. Tshifhinga ndi tsha musalauno. Zwi vhoneḁa nga goloi nnzhi dzine dza ḁa afho vhuongeloni.

Kubveledzele kwa mafhungo

Afha ndi hune thaidzo ya hulela. U funana hawe na Maria zwi mu ita uri a mbo ḁi fhambana na Phophi musadzi wawe khathihi na Mashudu muṁhannga wa Maria. Mashudu u rwa Mpho na Maria vhe muḁini wa Maria. Mpho u rwa Mashudu vhe barani. Mashudu u wanedza Mpho e na Maria hodelani. Mpho u wanedza Phophi musadzi wawe e na Mashudu. Phophi u shavhela hayani. Mpho u rwa Vho-Ḵiedza khotsi a Phophi. U a sengiswa khoroni.

Mathakheni

Mpho u renga phondi, Dzwaini na Dugudzha, uri vha vhulahe Mashudu. Ene u a pandelwa mushumoni nga niwambo wa u nwesa, musi o no vhulaha mulwadze nga u mu thavha dzhekiseni dzo fhiraho mpimo. Mpho u dzhielwa thundu yothe ya fanitshara nga vha Good Luck Furnitures. Hezwi zwi a mu shonisa vhukuma.

Magumo

Mpho o farwa a sengiswa. A bva a songo vhone mulandu. A tshi pfuka bada a mbo di thulwa nga goloi. Mpho ho ngo diphina nga u funana na Maria. O difhedzela tshifhinga nga u vha na mufarekano. Muñwali o ri sia muyani ngauri a ri divhi uri Mpho o tshaiswa nga goloi a lovha kana a si lovhe.

Phendelo

Muñwali o bveledza puloto ya nganea iyi zwavhudi. Yo thoma, ya endelela, ya swika mathakheni na kha thasululo nga ndila yavhudi.

[35]

KANA

MBUDZISO 2

Phindulo dza mbudziso pfufhi:

- 2.1 Ndi munna na musadzi. (2)
- 2.2 Ndi axennde. (1)
- 2.3 Vho-Maano na Aifheli. (2)
- 2.4 Dzwaini na Dugudzha. (2)
- 2.5 Vho lwela Maria. (1)
- 2.6 O renga phondi uri dzi vhulahe Mashudu. (2)
- 2.7 Mulandu wo vha u muhulwane lwe a vha a tshi nga shavha/Mulandu u do tavhanya wa sengwa. (2)
- 2.8 Vhuongeloni ha Vuvha. (1)
- 2.9 O vha a tshi nwesa/o thavha mulwadze dzhekisini dzo fhiraho mpimo a mbo di lovha. (2)

- 2.10 2.10.1 Muongi. (1)
- 2.10.2 Vho-Dzebu. (1)
- 2.10.3 Rahiwa kha khundu. (1)
- 2.10.4 Vho-Liedza. (1)
- 2.10.5 Mashudu. (1)
- 2.11 Ndi ya uri vha humbelele Mpho beili. (2)
- 2.12 - O ya ha axennde Vho-Ravhutsi.
- O bikela Mpho zwiliwa zwavhudi. (4)
- 2.13 B Mpho o dzhielwa fanitshara nga vha ha Good Luck Furnishers. (1)
- D Mpho o renga phondi nga R600,00. (1)
- E Muhatuli ho ngo vhona Mpho mulandu. (1)
- 2.14 Hai, Mpho o vha o fanela o gwevhiwa vhunga hu ene we a vhulahisa Mashudu. (3)
- 2.15 Hai, ndi hone o wana thamu ya vhuvhi he a ita. (3)
- [35]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A: 35

KHETHEKANYO YA B: DIRAMA

FINDINKODO – TT Mudau

MBUDZISO 3

ADENDAMU YA MBUDZISO NDAPFU
(KHA HU SHUMISWE KHATHIHI NA RUBRIKI I RE MAGUMONI A
MEMORANDAMU).

Maraga dza tshivhumbeo na luambo dzi avhelwe nga ndila i tevhelaho:

- o Tshivhumbeo : (Mathomo, mutumbu, magumo) maraga 6
- o Luambo: maraga 4 dzo avhelwa nga ndila hei:
 - Arali o wana mbuno dza 4-5 u wana maraga 4
 - Arali o wana mbuno dza 2-3 u wana maraga 3
 - Arali o wana mbuno dza 0-1 u wana maraga 2

Kubveledzelwe kwa vhatambi vhahulwane.

Marangaphanda

Nyito ndi zwiito zwine vhaanewa vha ita nga u tou amba kana u ambiwa khathihi na kutshilele kwavho. Vhatambi ndi vhaanewa / vhathu vhane vha bveledza mafhungo diramani

Mutumbu

Vhatambi vhahulwane diramani iyi ndi havha:

- Muthumukhulu.
 - Uyu ndi mutambidende.
 - Ndi murema.
 - U sumbedza vhurangaphanda nga u ima kha zwe a amba.
 - Zwiito zwawe a zwi na vhufhura.
 - U a hangwela vho mu khakhelaho.
 - U na mbilu ya u pfela vhutungu lushaka.
 - U na vhulenda.
- De Wit
 - Uyu ndi mupikisi.
 - Uyu ndi mutshena a re na vhuhali.
 - Ha pfeli vharema vhutungu.
 - U na luvhengelambiluni kha vharema.
 - U ima na vhatshena vha hawe.
 - U na mbiti.

- Skosana
 - Uyu ndi mulutanyi.
 - Uyu ndi murema.
 - Ndi muya wa murwelahothe.
 - U na khani.
 - Ha imi kha ngoho.

Magumo

Muiwali vho zwi kona u bvisela khagala vhumani vhu re hone vhukati ha nyito na kubveledzelwe kwa vhatambi vhahulwane.

[35]

KANA

MBUDZISO 4

Phindulo dza mbudzo pfufhi:

- 4.1 Ndi ndaka, shango na vhudiambeli (mulomo). (3)
- 4.2 O vha a tshi valelwa tshitangadzimeni. (2)
- 4.3 U fhata dzinndu, u fhata dzikilasirumu na vhusikamishumo. (3)
- 4.4 Mbudzi na kholomo. (2)
- 4.5 Yo vha ya u disa tsiku na ndala kha vharema. (2)
- 4.6 Skosana ndi murangaphanda wa Madimokirati ngeno Muthumukhulu e muphuresidende wa Lihoro Livhusi. (2)
- 4.7 Ndi vhatshena. (1)
- 4.8 Ndi wa u fhelisa vhushai. (2)
- 4.9
 - 4.9.1 Ee, u vha dzhia sa maswina mahulu. (2)
 - 4.9.2 Hai, u vhudza Muthumukhulu uri hu todea tshelede. (2)
 - 4.9.3 Ee, u amba uri o valelwa fhedzi vhatshena vha kha di vha thama dzawe. (2)
- 4.10 Kha vharema, li ri bvisela khagala kha uri vharema vho vha vha vhatu vha si na zwavho/vhe zwisiwana. (2)

- 4.11 - Vhuvhili havho vha na dzangalelo la u fhelisa vhushai. (4)
- Skosana u na mbiti ngeno Muthumukhulu e na mbilu ndapfu.
- 4.12 Ee, vhathu vha toda muvhuso u sa vha vhulaisiho nga ndala. (3)
- 4.13 Hai, muvhuso u fanela u fara vhathu u fana u sa khou sedza lukanda. (3)
[35]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 35

KHETHEKANYO YA C: NGANEAPFUFHI

ZWA VHUTSHILO – NA Milubi na LL Mafenya

MBUDZISO 5

ADENDAMU YA MBUDZISO NDAPFU

(KHA HU SHUMISWE KHATHIHI NA RUBRIKI I RE MAGUMONI A MEMORANDAMU).

NI KHOU PFUKA MULAYO

Maraga dza tshivhumbeo na luambo dzi avhelwe nga ndila i tevhelaho:

- o Tshivhumbeo : (Mathomo, mutumbu, magumo) maraga 6
- o Luambo: maraga 4 dzo avhelwa nga ndila hei:
 - Arali o wana mbuno dza 4-5 u wana maraga 4
 - Arali o wana mbuno dza 2-3 u wana maraga 3
 - Arali o wana mbuno dza 0-1 u wana maraga 2

Kubveledzelwe kwa puloto ya iyi bugu ya nganeapfufhi

Marangaphanda

Puloto ndi ndunzhendunzhe ya mafhungo. Zwiwo zwi bvelela nga u sielisana. Puloto i tea u vha na mathomo, u bveledza mafhungo, mathakheni na magumo a nganeapfufhi, u vha na sasipentsi, mutodo wa mafhungo u tea u vha muthihi.

Mutumbu

Thaidzo ya mafhungo i tea u vhone, vhabvumbedzwa vhahulwane na vhone vha tea u bviselwa khagala. Dendele na thaidzo dzawe na fhethuvhupo. Mufumakadzi wa mukhuwa u na thaidzo ya u funa mushumi wawe wa ngadeni henefha mudini wawe.

Kubveledzelwe kwa mafhungo

Hafha ndi hune mafhungo a vha a tshi khou lapfa a tshi ya mathakheni. Hu na zwiwo zwo fhambanaho. Mufumakadzi/misisi u vhudza Maduka uri a yo u tamba, u todou mu ruma. U mu tolela a tshi khou tamba a mu tama. O no da nduni u dzula nae dafulani a mu vhudza zwa lufuno. Nomathemba mushumi wa khishini o zwi vhone ha mela vivho ngauri o vha a tshi khou funa Maduka.

Mathakheni

Khakhathi dzothē dzi a hulela. Hu a lwiwa, ha semaniwa na u fa ha fiwa. Kha heyi nganeapfufhi, Nomathemba u vhidza mapholisa nga mulandu wa vivho, u fara misisi na Maduka vhunga vha tshi khou pfuka mulayo wa uri mukhuwa ha pfani na murema. Vho no swika vha balelwa u kona u divha uri nangoho vha kha zwa vhudzekani naa.

Magumo

Mafhungo a da mafheloni, thaidzo i a tandululea. Kha nganeapfufhi muniwali uri sia thaidzo i songo tandululea, ri tea u tou humbulela uri ho bvelela mini. Hafha kha hei nganeapfufhi ri sala ri sa divhi uri mapholisa vho ita mini nga Maduka na Misisi na Nomathemba we a vha vhidzela ayo mafhungo ngeno vha si na tshi no sumbedza uri vha nga fariwa.

Phendelo

Muniwali o kona u bveledza puloto ya nganeapfufhi iyi ngauri zwiwo zwo bviselwa khagala khathihi na thodea dza nganeapfufhi.

[35]

KANA

MBUDZISO 6

Phindulo dza mbudziso pfufhi:

IZWI NDI ZWINWE

- 6.1 Sibadela tsha General. (1)
- 6.2 Ndi Nkhelebeni o vha o wa nga goloi. (2)
- 6.3 Ndi dokotela wa mukhuwa. (1)
- 6.4 Zwigero na dziphanga zwi na vhushaka ha uri zwothe zwi khou shumiswa u ita muaro. (2)
- 6.5 Nkhelebeni o wa nga goloi, mafhendeni a u dzhenela Mendeor. O hwalwa nga ambulentse a diswa sibadela. Madokotela vha ri a iswe thyietha u itwa muaro. (4)
- 6.6 Ho vha hu tshi khou itwa muaro wa u tshidza Nkhelebeni. (2)
- 6.7 *A litshedza lufhanga, lwa mbo ita mushumo walwo.* (2)

- 6.8 6.8.1 Khedebu. (1)
- 6.8.2 Thyietha. (1)
- 6.8.3 U lovha. (1)
- 6.8.4 Mufu. (1)
- 6.8.5 Mudala. (1)
- 6.9 6.9.1 Hai, dokotela wa mukhuwa ndi ene o dobaho lufhanga. (2)
- 6.9.2 Hai, ho dzhiiwa mutshini wa u vhea kha khana. (2)
- 6.9.3 Ee, ngauri vho vha vha tshi ri o fa ngauri vho edzisa u mu vusa zwa kunda. (2)
- 6.10 Ndi ngauri ho ngo vuwa musu vha tshi mu vusa, na musu vho shumisa mutshini wa u vhea kha khana. (2)
- 6.11 Hai, ngauri a nga si balelwe nga u vula maṭo, a vho a vula o no dzhena nduni ya vhafu. (3)
- 6.12 Ndi musu a tshi ḍo lovha nga mulandu wa u xwatuwa hu si nga mulandu wa khombo ya moḍoro. (2)
- 6.13 Hai, zwi nga itea mutshini wa vha u sa khou shuma nga ngona. (3)
- [35]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA C: 35

KHETHEKANYO YA D: VHURENDI

Phindulo dza mbudzo pfufhi:

MBUDZISO 7

Ri londe haya hashu – TT Mudau

- 7.1 Ndi nthihi. (½)
- 7.2 Kha vhavhali vhothe/vhorapolotiki/vhavhusi. (1)
- 7.3 Shango, zwimela na phukha. (3)
- 7.4 Ramakole, Musiki, Raluvhimba. (3)
- 7.5 U humbudza vhathu uri vha humbule Musiki na u fara mupo zwavhudi. (2)
- 7.6 A Vhathu vho tshinya mvula a dzi tsha na.
B Vhathu vha na maanda a u langa mupo.
C Mvula i sikwa nga Ramakole. (3)
- 7.7 U vhuṭalani ha u ṭoda u dipfumisa a sa londi vhaṭwe. (2)
- 7.8 Ndi kuvhonele kwa murendi, mvula i ya ḍi na naho vhathu vha tshi khou tshinya. (3)
- [17½]

KANA

MBUDZISO 8

Mukosi wa luaviavi – T Makhado

- 8.1 Ndi mahumi mavhili. (½)
- 8.2 Kha vha vhavhali. (1)
- 8.3 Sodomu na Gomora. (2)
- 8.4 Sa khali tshivhasoni vha pembela. (2)
- 8.5 Vhathu a vha tshe na mutakalo nga ṛwambo wa vhuṭudzi vhune ha khou bvelela shangoni. (2)

- 8.6 8.6.1 Ee, vhuṭudzi na vhuṭuḁa zwo sinyusa Mudzimu. (2)
- 8.6.2 Hai, ḁuvha ḁi a vhuya ḁa kovhela vha songo takala na luthihi. (2)
- 8.7 Phangami - Vhuṭudzi vhu phanda kha zwithu zwoṭhe. (2)
- 8.8 Gwitha. (1)
- 8.9 Ndi ha u funana ha vhathu vha mbeu nthihi. Murendi u fanyisa vhuṭudzi na vhuṭuḁa uvhu na he ha bvelela Sodomu na Gomora. (3)
[17½]

KANA

MBUDZISO 9

Bafana Bafana – LR Ndlovu

- 9.1 Ndi ṭhanu. (½)
- 9.2 Kha vhatambi/thimu ya Bafana Bafana. (1)
- 9.3 Iwe ngweṇa ya Afrika, luvhomba lwa Afrika Tshipembe. (2)
- 9.4 I rungunyela sa mutomba.
I nga khomba.
Sa maḁi lwanzheni. (3)
- 9.5 Ndi u khoḁa thimu ya Bafana Bafana. (2)
- 9.6 9.6.1 Ee, hu pfi ṭhuṭhuwedzo yau, 'Madiba Magic' nga i nwelele maramboni. (2)
- 9.6.2 Hai, u ri vhuthihi nga vhu nge ha guma ḁa ṇotshi. (2)
- 9.6.3 Ee, ya vhomba ḁifhasi ḁi a tetemela. (2)
- 9.7 Hai, hu na thimu kha ḁa Afrika dzine dza i kunda/Ee, yo vhuya ya wina tshiphuga tsha Afrika nga 1996. (3)
[17½]

KANA

MBUDZISO 10

Afrika – TT Mudau

- 10.1 Tshi na mitaladzi ya 14. (½)
- 10.2 Kha vhathu vha Afrika. (1)
- 10.3 A loshelelaho o vuda sa khomba. (2)
- 10.4 Kha khukhwana ya madyelakutswa. (2)
- 10.5 Mutanuni, mubvana, na musadzi. (3)
- 10.6 Ndi wa uri lo bvelela nahone lo vhofholowa. (2)
- 10.7 10.7.1 Hai, Afrika ndi mubvana/musadzi/mutanuni. (2)
- 10.7.2 Ee, hu pfi ndi musadzi a humbudzaho tsiko vhubvo. (2)
- 10.8 Vha vhasadzi. (1)
- 10.9 Ee, u dzhia vhatshena sa vhathu vhe vha vha vha tshi khou tsikeledza Afrika uri li songo bvelela. (2)
- [17½]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA D: 35
MARAGAGUTE: 70

RUBRIKI YA U MAKA MBUDZISO NDAPFU KHA NGANEA, DIRAMA NA NGANEAPFUFHI (35)**Kha vha dzhie nzhele phambano i re hone kha kuavhele kwa maraga dza tshivhumbeo na zwi re ngomu**

KHOUDU NA KUAVHELE KWA MARAGA		ZWI RE NGOMU (25) U talutshedza thoho. Vhudzivha ha mihumbulo, u tikedza na u pfesesa tshibveledzwa.		TSHIVHUMBEO NA LUAMBO (10) Tshivhumbeo, nyelelo i re na ndunzhendunzhe na likumedzwa. Luambo, khalo na tshitaila zwo shumiswaho kha phindulo
Khoudu 7 80 – 100%	Vhuswikeleli ha nthesa Maraga: 20 – 25	- U talutshedza thoho lwa vhudzivha, zwipida zwothe zwo kwamiwa nga vhudalo. - Phindulo ya nthesa: (90%+: Phindulo ya nthesa) - Mihumbulo minzhi ya vhudzivha i tikedzwa u bva kha tshibveledzwa. - U pfesesa ha nthesa ha lushaka lwa manwalwa na tshibveledzwa.	Vhuswikeleli ha nthesa Maraga: 8 – 10	- Tshivhumbeo tshi re na ndunzhendunzhe. - Marangaphanda na magumo zwa nthesa. - Mihumbulo yo dzudzanywa zwavhuḏi nahone yo fhatwa zwavhuḏi. - Luambo, khalo na tshitaela zwo vhibvela, zwi a nyanyula nahone zwo lulama.
Khoudu 6 70 – 79%	Vhuswikeleli ha nthā Maraga: 17½ – 19½	- U talutshedza thoho lwa nthā ha ndinganyo, zwipida zwothe zwo kwamiwa lwo linganaḥo. - Phindulo yo dodombedzwaho. - Ho newa mihumbulo minzhi i pfalaho, i tikedzwaho u bva kha tshibveledzwa. - U pfesesa lushaka lwa manwalwa na tshibveledzwa havhuḏisa.	Vhuswikeleli ha nthā Maraga: 7 – 7½	- Phindulo yo dzudzanywa zwavhuḏi. - Marangaphanda na magumo ndi zwavhuḏi. - Mihumbulo na kuhumbulele zwi a tevhelelea. - Luambo, khalo na tshitaila zwo lulama nahone zwo tea ndivho. - Likumedzwa lavhuḏi.
Khoudu 5 60 – 69%	Vhuswikeleli ho dziaho Maraga: 15 – 17	- U sumbedza u pfesesa nahone a talutshedza thoho zwavhuḏi. - Phindulo yo dodombedzwa lwa khwine. - Minwe mihumbulo i pfalaho yo newa, fhedzi hu si yothe nahone i sa tikedziwe nga ndila yo lavhelelwaho. - Hu na tsumbo ya u pfesesa lushaka lwa manwalwa na tshibveledzwa.	Vhuswikeleli ho dziaho Maraga: 6 – 6½	- Tshivhumbeo tshi re khagala na nyelelo ya mihumbulo i re na ndunzhendunzhe. - Marangaphanda na magumo na dziṇwe phara zwo dzudzanywa hu na ndunzhendunzhe. - Nyelelo ya mihumbulo i a kona u tevhelelea. - Luambo, khalo na tshitaila vhunzhi hazwo zwo lulama.
Khoudu 4 50 – 59%	Vhuswikeleli vhu fushaho Maraga: 12½ – 14½	- U talutshedza thoho lwa khwine, a si zwothe zwipida zwo kwamiwaho nga vhudalo. - Hu na dziṇwe mbuno dzi tikedzaho thoho. - Mihumbulo minzhi yo tikidzwa fhedzi a hu na vhuṭanzi vhu pfalaho/tendiseaho. - U pfesesa lushaka lwa manwalwa na tshibveledzwa lwa mutheo.	Vhuswikeleli vhu fushaho Maraga: 5 – 5½	- Hu na dziṇwe tsumbo dza tshivhumbeo. - Phindulo i tshela nyelelo yo dzudzanyiwaho zwavhuḏi i re na ndunzhendunzhe. - Vhukhaki vhuṭuku ha luambo, khalo na tshitaila hunzhi zwo tea. Kanzhi hu na ndunzhendunzhe kha dzi-phara.

Vhune ha khandiso ho vhaledzwa

Iyani kha siatari li tevhelaho

Khoudu 3 40 – 49%	Vhuswikeleli ho linganelaho Maraga: 10 – 12	- Ndingedzo zwadzo dza u fhindula mbudziso. - Mbudziso yo fhindulwa hu na vhudzivha vhutukusa. - Mihumbulo a i tutuwedzi nahone hu na u tikedza hutuku zwi bvaho kha tshibveledzwa. - Mugudi ha ngo vhuya a pfesesa lushaka lwa mariwalwa na tshibveledzwa.	Vhuswikeleli ho linganelaho Maraga: 4 – 4½	- Tshivhumbeo tshi sumbedza u shaea ha vhupulani. - Mafhungo ha ngo dzudzanywa lune a tevhokana. - Tsumbo dza vhukhaki ha luambo. Khalo na tshitaila a zwo ngo tea ndivho ya mariwalwa a akademi. Phara dzo khakhea.
Khoudu 2 30 – 39%	Vhuswikeleli ha fhasi Maraga: 7½ – 9½	- U pfesesa thoho ha fhasisa. - Phindulo yo dala ndovhololo nahone huiwe yo bva. - Mihumbulo a si ya vhudzivha, thalutshedzo yo khakheaho/ Mihumbulo a i tikedzwi zwi tshi bva kha tshibveledzwa. - U pfesesa ha fhasi lushaka lwa mariwalwa na tshibveledzwa.	Vhuswikeleli ha fhasi Maraga: 3 – 3½	- Likumedzwa la fhasi nahone li tshedzaho tshivhumbeo tsho pulaniwaho zwi thithisa nyelelo ya mihumbulo. - Luambo lwo khakheaho na tshitaila tshi si tshone zwi ita uri zwo riwalwaho zwi si vhe zwa vhukuma nahone tshitaila a tsho ngo tea ndivho ya u riwala ha akademi. - Phara dzo khakhea.
Khoudu 1 0 – 29%	U sa swikelela Maraga: 0 – 7	- Phindulo i sumbedza vhuwe vhushaka na thoho fhedzi mihumbulo i a konda u tevhela, kana yo bva tshothe. - U kundelwa kha ndingedzo ya u fhindula mbudziso. Mbuno thukhu dzo lulamaho a dzi na thikhedzo u bva kha tshibveledzwa. - U kundelwa u pfesesa lushaka lwa mariwalwa na tshibveledzwa.	U sa swikelela Maraga: 0 – 2½	- Zwi a konda u amba uri mbudziso yo fhindulwa. - A hu na vutanzi ha tshivhumbeo tsho pulaniwaho kana thevhokano. - Luambo lwa fhasi-fhasi. Tshitaila na khalo zwo khakheaho. - A hu na dziphara kana ndunzhendunzhe.